

Akt nr:

R-E1a-0036

AU\$R-E1a-0036

Kontrakt. R 3*0036

Sedan Kongl: Majt den 14 November 1890 i och för afdik-
ning och odling af mossmarker, hörande till hemmanet
Sjögräs i Klewa socken af Wilske härad och Skaraborgs
län, enligt en af landbruksingenjören L. Rosen upprät-
 tad, af Kongl: Majt fastställd plan med dertill hörande
 kostnadsförslag, i näder beviljat ett länunderstöd af
 Sjugefembusen fem hundra (25,500) kronor, att utgå af
1890 års odlingsfond och lyftas i de tider, som Kongl: Tåg-
 och Vattenbyggnadsstyrelsen eger att bestämma; så, och i
 enlighet med Riksdagens för dylikt statsbidrags åtnju-
 tande gifna, af Kongl: Majt gillade föreskrifter, har un-
 dertecknad, i och för detta förslag med Kongl: Tåg- och
 Vattenbyggnadsstyrelsen i Kongl: Majt och Tronans
 vägnar, afslutat följande kontrakt, hvarigenom jag
 åtager och förbinder mig.

§1.

Att arbetet, hvarvid jag är skyldig att underkasta
 mig alla de villkor och kontroller, som af Kongl: Majt
 prövas lämpliga och nödiga, skall utföras sålunda, att
vattenafledningen och afdikningen för odlingsarbetet sko-
la vara färdig för utgången af Maj månad 1891
och afdikningen färdig inom den 1 September 1893 samt
att hela arbetet, odlingen inbegripet, skall vara fullbör-
dadt inom den 1 September 1898 i noggrann öfverens-
 stämmelse med den fastställda arbetsplanen, utan att
 ansöka på ytterligare bidrag af allmänna medel må
 vidan kunna väckas; och skall jag genom kontant till-
 skott, materialier, arbete eller annat bidrag bestida
 hvad till hela odlingsföretagets fullbordande kan erfor-
 dras utöfver det lemnade länbidraget, samt de utför-
 da arbetena, så länge någon del af länets återstår ogut-

den, vederbörligen underhålla.

§2.

Att i händelse afvikelse, utan derkell erhalten vederbörlig tillräkelse, skett från den fastställda arbetsplanen, eller ~~utan~~^{anbikt}, utan att anstånd med detsamma utförande blifvit af Kongl: Majt medgifvet, icke inom den för bestämd tid fullbordats,

eller om, innan vattenaflednings-afdelnings-och odlingsarbetet blifvit fullbordadt, afsynadt och godkänt, Kongl: Hög-och Vattenbyggnadsstyrelsen skulle finna den säkerhet, som blifvit för kontraktets fullgörande stäld, icke vidare vara nöjaktig,

eller om, innan länet blifvit genom laga kraft egande beslut lagat på hemmanet Sjögerväs, Statskontoret skulle finna den säkerhet, som blifvit för länet stäld, icke vidare vara nöjaktig, och ny säkerhet, som af vederbörande myndighet godkännes, icke vander inom bestämd tid aflemnad,

eller om den bestämda annuiteten icke vander i behöfvid tid erlagd,

det ankommer på Kongl: Majt att låta inställa att vidare utbetalning af statsbidraget samt återfordra hvad deraf uppbunnit, att på en gång eller efter hand till Kongl: Statskontoret inbetalas inom den tid, som af Kongl: Majt bestämmes; och skall jag ä sålunda lyftade och återburna medel jenväl erlagga fem procent årlig ränta från lyftningsdagen, till dess återbetalning sker.

§3.

Att för den tjänsteman, som af Kongl: Hög-och Vattenbyggnadsstyrelsen förordnas att i arbetet verkställa besigtning, uppvisa den för detsamma gillade planer

Manuskript.

R 3*0036

Följande den enligt Kongl. Majts nådiga bref af den
14 November 1890 fastställda arbetsplanen, Stockholm
den 27 December 1890.

J. H. Richert.

Vidimeras, ex officio:

Ludvig Rosén.

A. M. Lindgren.

Betänkande och kostnadsförslag
angående afdikning och delvis odling
af mossmark till egendomen

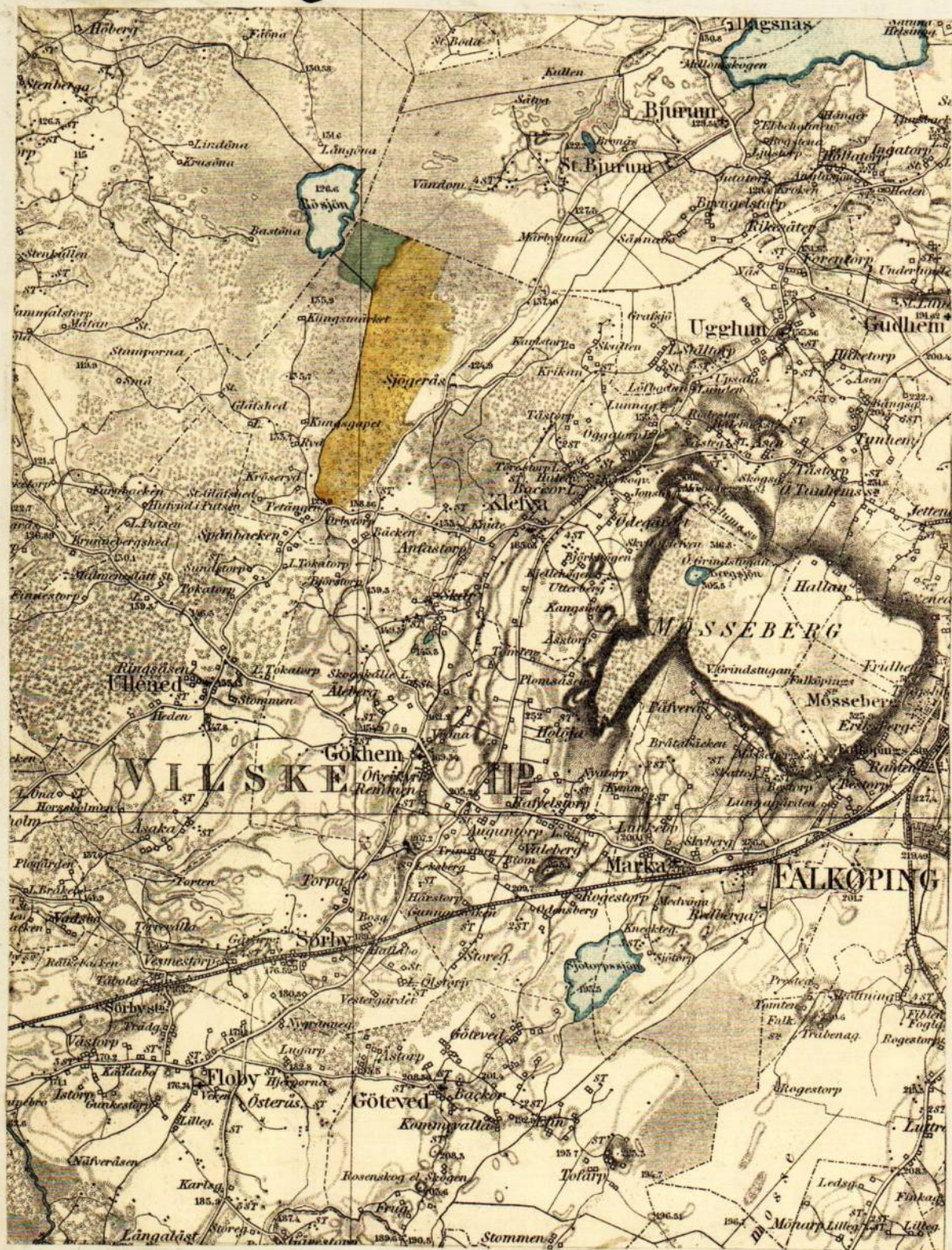
S j ö g e r å s
i Klefva socken af Wilske härad.
och

Skaraborgs län;
upprättade, jemte tillhörande
plan och profilritningar,
åren 1889-90 af

Ludvig Rosén,
statens landbruksingeniör.

Betänkande.

Generalkarta.

Skala 1:100,000.

Afskrift:

År 1889 den 12 oktober inställde sig underkändad landbruksingenieur i egendomen Sjögerväs i Tjlebo socken af Hilske härad och Skaraborgs län, för att - på begäran af egaren, Herr Hans Sundberg - verkställa undersökning och derefter uppfatta plan - och profilirningar med betänkanke och kostnadsförslag rörande afdikning och delvis odling af vattenskadad mark inom nämnde egendoms gränser; - och får jag nu, jemte öfverlemnande af de uppgjorda ritningarne, i frågan afgifva följande betänkanke:

Enär det är egarens afsigt att för odlingsmarkens afdikning söka lån ur statens odlingslånefond, bör - enligt gällande instruktion - upplysning i följande hänseenden lämnas, nämligen:
att liknande företag inom orten för få år tillbaka vunnit understöd ur benämnde fond, nämligen dels afdikning och odling af egor, tillhörande de under Säteriet Stora Bjurum lydande hemmanen Bro-näs och Närke i Bjurums socken och dels (under för egarens tid) afdikning och delvis odling af mossar och mader, tillhörande Sjögerväs, nämligen de, som äro belägna öster och nordost om gården, under det att de odlingsmossar, som nu äro i fråga och som utgöra åkerboden af egendomens vidsträckt mossfält, äro belägna väster och sydväst om gården;

att intet anseeligare vattendrag genomflyter dessa odlingsmossar, utan endast en mindre bäck i egendomens vestra gräns (mot Hungsmaiket, Hungsgafet, Ryd m: ff. hemmar) och i skilnaden emellan dess odlings- och hutmossar, ned till rägängen emot Stora Sjünurn, der den finner aflopp i en redan gräfd kanal, som leder dess vatten till Hornborgasjön;

att kanalisering af denna bäck för några år sedan blifvit - enligt en då träffad förening - förbjud, men ännu ej fullbordad; varande affallet till Stora Sjünurns egor och Hornborgasjön mer än tillräckligt för mossmarkens förläggning (även efter dess sammansjunkande eller sättning) till 1.2 met. djup och deröfver;

att vattenståndet i bäcken alltså ej kan hindra mossmarkens behöfva afdikning och att denna allika är oberoende af vattenverk, fisken o.d.;

att högsta vattenståndet öfver afloppskanalens blifvande botten emellertid ej bör uppgå till mer än 0.9 meter, för det att fara för öfversvämning allstädes och för alltid må förbyggas, hvaran kanaldimensionerna böra bestämmas med hän syn här till;

att sådant kan ske genom användande af de tillförlitliga formler, som för beräkningar af i fråga varande slag blifvit uppfästade af Garquillet och Kutter samt Darzy och Bazin, sedan den vid flöden framgående vattenmängden samt kanalens botten- och sidolubningar rörande olika sträckor blifvit bestämde;

att vattenmängden vid starkaste flöden kan enligt
säkerhetsregler och med hänsyn till knångförhållan-
dena inom nederböldsområdet m. m. - uppskattas
till 0.8 liter pr. hektar af dettas areal och pr. sekund,
och som nämde areal - enligt å generalstabens kar-
ta öfver trakten verkställd uträkning - utgör 937
hektar, uppgår hela vattenmängden vid flöden,
d. v. s. i nedre delen af bäcken, inom Sjögerväs
egor, till 0,750 kub. meter i sekunden;

att vid vattensamlings- eller nederböldsområdets
uträknande dock iakttagits, att dess gräns i söder
sätteligen blifvit uppträdd strax söder om lands-
vägen vid Petängen, ehuru den omtalade kar-
tan otydligt antyder att en från Skogskälle i
Gökhemns socken kommande bäck utlöper i od-
lingsmossarne vester om Sjögerväs gård, liksom
samma karta äfven otydligt utvisar att vatten-
draget därefter utnyttjas i den nordväst om
Sjögerväs egor belägna Rösjön, ehuru det i verk-
ligheten går till Hornborgasjön;

att hufvudafloppet från de nu i fråga varande
mossarne i nedre ändan (närmast Stora Bjurums
egor), der vattenmängden är störst och der botten-
lutningen måste inskränkas till 0,6:1000 samt
sidolutningen till 2:1, bör erhålla en bottenbredd
(enligt öfvan nämde formler) af 1.2 meter, men
att denna bredd smärningom kan minskas
(mot öfre ändan) till 0.6 met., efter hand som
vattenmängden blifver mindre eller sido- och botten-
lutningarne större; varande detaljerad redogörelse
för så väl denna afloppskanal, som öfrige diket

bottenbredder och djup m. m. icke allenast framställd
å de upprättade profil- och sektionsskizningarne, utan
äfvén intagen i kostnadsförslaget;
att beträffande dikenas storlek och form särskildt
är att märka: dels att djupet i backdikena blif-
vit förslaget till 0.9, i högdikena till 1.2, i afskärnings-
dikena till 1.4 och i afledningsdikena till i medel-
tal 1.6 meter samt i afloppsdikena varierande
efter deras olika ändamål och efter markens
lutningsförhållanden emellan 1.0 och 2.5 meter,
dels att sidolutningen i backdikena, hvilka i
allmänhet komma att till omkr. halfta dju-
pet upplagas i sandjord, blifvit förslagen till
1:1 liksom i öfuga diken på de ställen, der
förhållandet blifver enahanda, men att sidolut-
ningen i öfugt allstädes bör göras så brant
som 2:1 (eller 1:0.5), enär sådant - i anseende
till mossjordens sega och sammanhängande
beskaffenhet - mycket väl låter sig göras utan
fara för dikenas bestånd och är egnadt att an-
senligen inskränka dikningskostnaderna, och
dels att dikenas budd i dagen vid sidolutnin-
gen 2:1 blifver lika med djupet tillsammans
med bottenbredden, men vid sidolutningen 1:1
lika med dubbla djupet och bottenbuddet tillsam-
mans; varande den i kostnadsförslaget omtalade
"medelbredden" ett medeltal emellan dikenas botten-
och dagbredder för olika sträckor;
att inga allmänna groar behöfva vid företaget
utförande ombyggas eller anläggas, men att, om
egaren framdeles skulle vilja anlägga en eller

annan bro inom odlingsmossarne eller emellan des-
sa och hvitmossen med landfästen af sten, afstän-
det emellan dessa då bör göras omkr. 1.0 met. större,
än kanal- eller dikebottens bredd på motsvaran-
de ställe, på det att de - oaktadt deras tvärbranta
sidor - må genomsläppa lika stor vattenmängd,
som kanalerna eller diken i öfrigt, hvaremt
deras bottnar - till förkommande af utkärning
och ras och för att ej hindra dikenas framtida för-
djupning, om sådan efter markens sättning skulle
visa sig behöflig - böra läggas minst 0,5 meter dy-
pare än den föreslagna dikebotten; dock borde
knappast några egobroar med stenlandfästen
komma i fråga, utan enkla träbroar (utan sär-
skilda landfästen) öfver diken utläggas, derest
man ej fördrager att på behöflige ställen anläg-
ga jordbroar med planktummar i botten för
vattnets genomsläppande, hvilket i flera afseenden
är fördelaktigt, varande kostnaden för sådana
broars anläggande medräknad bland utgifterna
för det egentliga odlingsarbetet;

att att den vattenskadade odlingsmarken blifver
genom den föreslagna dikningen förlagd till
minst 1.2 met. djup, med undantag endast af en
del egofigurer i östra delen (närmast fasta landet,
emellan holmarne derid), hvilka äro afsedda till
betes och der förläggningsdjupet på vissa ställen
blifver inskränkt till 1.0 meter; varande dessa egofi-
gurer i den nedan intagna ego- eller arealbeskrif-
ningen särskildt förtecknade samt i den uppräta-
de plankartan omgifne med grå kantfärg;

att inom egendomens gränser äfven finnes frostförande, men till odling ofjenlig hvitmoss, för hvars afdikning egaren ämnar begära anslag utan återbetalningsskyldighet af för sådana ändamål afsedda statsmedel och för hvilken därför uppfattats särskilde plan- och profiltäckningar med betänkande och kostnadsförslag, hvilka äfven omfatta en angränsande hvitmoss, tillhörande hemmanet Hungsmärket, hvars egare önskar att i detta företag deltaga; varande de frostförande hvitmossarne belagna invid den nordvästra delen af Sjögrens odlingsmossar;

att den frostförande, men till odling ofjenliga hvitmossen inom Sjögrens egor har en areal af 77,93 och inom Hungsmärkets egor af 18,27 hektar eller tillsammans 96,20 hektar;

att föreningar blifvit emellan egaren af Sjögrens och egarne af angränsande gårdar och hemman häffade så väl rörande odlingsmossarnes, som hvitmossarnes afdikning, så vidt denna afser rägängsdikens upptagande och alltså berör frammande egor; varande föreningskriften angående odlingsmossarne här nedan intagen, jemte tillhörande sammantädesprotokoll;

att arealen af den vattenskadade odlingsmarken, på sätt den nedan intagna arealbeskrifningen närmare utvisar, uppgår till 307 hektar 70 ar, som blifva hienliga till åker;

hvar till kommer en areal af 27 — " — 90 — " — ,
hvilka lämpligast kunna användas till bete, enär den utgör

res af delvis grunda och steniga
kärn invid gårdens hagmarker,
och slutligen en egendom af 16 — — 58 — — ,
något stenbundna gruskuallar in-
om mossfältet, hvaras sam-
manlagda arealen uppgår till 352 hektar 18 ar;
att mossarne i norda och nordvestra delarne för när-
varande lemna så ringa afkastning af stau, att den-
samma icke ens betalar bergningskostnaden, och att
nettobehållningen af stau-skörden äfven beträffande
södra delen är så ringa, att det nuvarande jord-
värdet ej kan ställas högre, såsom medeltal för
odlingsmossarne i deras helhet, är 50 kronor pr hektar,
att mossjorden emellertid är synnerligast behäffan-
de södra delen af mossfältet — af så god och delvis
utmärkt beskaffenhet, att densamma efter afdikning
och odling kan uppskattas till ett värde af 500 kronor
pr. hektar, äfven om den icke ytterligare förbättras ge-
nom påföring af gus, samt att den såsom betes-
mark, d. v. s. efter en mindre fullständig afdikning
och utan odling, kan värderas till minst 100 kronor
pr. hektar;

att gruskuallarne visserligen icke i och för sig för-
bättras genom afdikningen och sålunda kunna
lemnas ur räkningen vid kalkyletande af jordvär-
dets förhöjning, men att de likväl hafva för odlingarnes
framkida förbättring stor betydelse, emär de lemna be-
qväm tillgång till ett för påföring af mossarne så
väl i fysiskt som kemiskt hänseende ovanligt lämp-
ligt fälskpatgens;

att man alltså kan beräkna värdet förhöjningen som

följande:

Bliwande jorwårde: 307,70 hekt. åker à 500 = 153.850 kronor,

27,90 " betesm. à 100 = 2.790 " "

Tillsammans = 156.640 kronor

Nuwarande jorwårde: 333,60 hekt. skogsmossar à 50 kr. = 16.780 " "

Skiltnad: förhöjning af jorwårdet = 139.860 kronor.

att för uppförande af denna vinst af företaget erfordras en kostnad af 73.500 kronor, på sätt de nedan intagne kostnadsförslagen närmare utvisa, nämligen:

för wattenafledningen och dikeningen (utom tegdiken) = 28.600 ökr

" det egentliga odlingsarbetet och tegdikeningen = 44.900 kr.

att företaget alltså blifwer särdeles lönande och är wäl wärdt att uppmuntlas genom lön ur statens odlingslänfond, hwarvid dock, enligt gällande föreskrifter, ~~enligt~~ ^{endast} wattenafledningen och dikeningen understödjas genom dylikt lön, men ej själwa odlingen, till hvilken, enligt gällande praxis, derwid äfwen räknas tegdikeningen.

att af dikeningen torde kunna utlösas under loppet af tre år, hwaremot - då arealen är betydlig och tillhör en enda person - själwa odlingsarbetet swärigen torde medhinnas på kortare tid än alla år, hwadom föreslås följande

Arbetsplan:

A. För wattenafledningen och dikeningen.

1° arbet upptagas hufvudsakligen till A, B och C,

för hvilka, enligt kostnadsförslaget,

ä odlingsmossarne belöper (efter af-

drag af 940 kr. som påföras hufvudmossarne) = 9.360 kr

2° arbet gifwes halwa antalet af de stöwe af

ledningsdikena $(= 10,440 : 2) = 5,220$ kr
 och halfta antalet afskär-
 nings-, mindre aflednings-
 samt back- eller laggdiken $= \underline{4,400} = 9,620$ —
 3^e äret återstående hälften af antalet
 aflednings-, afskärnings- samt
 back- eller laggdiken $= \underline{9,620} =$
 Summa = 28,600 kr.

B. För odlingen och hgdikeringen.

1 ^e äret utföras sådant arbete för en summa af 1,900,	
2 ^e " " " " " " " 4,000	
3 ^e " " " " " " " 4,000	
4 ^e " " " " " " " 7,000	
5 ^e " " " " " " " 7,000	
6 ^e " " " " " " " 7,000	
7 ^e " " " " " " " 7,000	
8 ^e " " " " " " " $\underline{7,000 = 44,900}$ kr.	
Tillsammans 73,500 kr.	

att det är så mycket lämpligare att jordegaren får
 frihet att utsträcka tidern för det egentliga odlingsar-
 betet till ätta år, som den nordvestra delen af odlings-
 marken efter afdikeringen behöfver några år att sätta
 sig och mulna, innan den odlas, men att han tilli-
 ka må ega rättighet att — om han så för godt finner
 — på kortare tid fullborda arbetet.

att odlingsmarken i allmänhet utgöres af mossjord,
 bildad dels af jordslam och dels af förmultningspro-
 dukterna af de växter, hvilka ännu förkomma på
 mossens yta, nämligen flera arter starr och mossor
 samt tofbuskar, fjorsris, vass, präken, vattenklöfver o.d.,
 hvarjämte nordvestra delen af fältet förkommer in-

blandning af hvitmossa; och är dy- eller mossjorden-
säsonn ofvan blifvit omtaladt - synnerligast i södra
delen af området af utmärkt god beskaffenhet;
att djupet till fast botten, hvilken allstädes utgöres
af något stenbunden fältspatsand eller grus, varierar
emellan 0.3 och 6.7 meter samt kan anses i medeltal
uppgå till 3.5 meter;

att mossjordens sättning eller sammanpackning ef-
ter afdikning, odling och bränning torde komma
att uppgå till 0.3 à 0.6 meter, att efter dess storle eller
mindre djup samt mer eller mindre lösa beskaffen-
het;

att afloppsdikeynas djup blifvit bestämdt med hän-
syn härtill, hvarjemte tillfälle till deras framtida
fördjupning finnes, om så skulle erfordras, emär
fallet till och igenom Stora Björums egor är härfor
mer än tillräckligt; enligt hvad ofvan är omtaladt;

att afdikningsplanen i allmänhet - för den del af
mossarne, som skall odlas till åker - upptager afled-
nings- och afskärningsdikey på omkr. 200 metrs af-
stånd ifrån hvarandra, men i öfrigt är lämpad
efter lokala förhållanden på olika ställen, hvarjem-
te tegdikey böra upptagas med 50 metrs omsidigt
afstånd och back- eller laggsdikey utmed fasta lan-
det på alla ställen, der detta icke utgöres af åker
eller odlingsmark eller obetydliga holmar; komman-
de de delar af mossmarken, som är afsedd att för-
öka egendomens betesmark och ej lämpar sig så väl
till åker, att endast förses med afloppsdikey, hvil-
kas djup rättar sig efter mossytans afstånd till
fast botten;

att det egentliga odlingsarbetet bör verkställas genom fläckhackning och bränning, hvilket för hela det i fråga varande odlingsfältet är den lämpligaste metoden, ehuru en del af mellersta och södra delarne deraf möjligen skulle kunna flöjas utan att brännas; börande bränningen efter första uppodlandet dock aldrig förnyas, utan jordens bördighet framgent underhållas och ökas genom påförande af gus, kalk, skiffermjöl och andra jordförbättringsmedel, hvarpå finnes en god och riklig tillgång, dels från marken utmed och de talrika kullarne inom odlingsmarken och dels från närlägna kalk- och alunskifferberg, - samt genom lämplig och riklig gödsling, hufvudsakligen med konstgjorda gödningsämnen och bland dessa förnämligast kainit och Thomasfosfat;

att på den odlade jorden till en början mestadels bör tagas vårsäd (hufvudsakligen kaffe och rotfrukter), men att, sedan hela fältet blifvit uppodladt samt hunnit tillräckligt mulna och sammanpacka sig, en ordnad växtföljd derä kan införas, exempelvis så:

1. Träda, som a (den sänne mossjorden) lemnas halfgärning af stallspillning och för resten kalisalter och fosfater till erforderlig mängd (utföda hösten förut eller tidigt på våren) och hvarpå delvis tagas grönskördade foderväxter, såsom vickerkaffe, spurgel eller midsommarråg;
2. Råg, hvaruti insås gräsfö o. d. (se nedan!);
- 3-5. Hall till slätter och bete;
6. Kaffe, hwarefter på hösten gödslas med kalisalt, som nedmyllas vid höstflöjningen;
7. Potatis och andra rotfrukter samt vickerkaffe och

andra foderväxter, för hvilka (utom kalit hösten för-
ut) gödslas med superfosfat (tidigt på våren) och del-
vis äfven med chilisalpeter el. dyl;

8. Korn, ärtor, lin, hapse o. d. (efter jordarten), samt

9. Hapse, hvarefter för höstflöjningen kalkas;
att som denna västförd äfven lämpar sig för egen
domens fasta åker, hvilken allestädes består af
klapperskensjord (mylla på sandbotten), man - om
sådant i öfrigt skulle befinnas ändamålsenligt -
kan intaga så väl fastmarkesåker, som moss-
eller madodlingarne i gemensamt omloppsbruk,
samt

att för insäning till vall å mossjorden lämpar sig
följande foiblandning:

Ängskäple (<i>Stolpecurus pratensis</i>)	= 5 tt = 2,125 kilogram,
Luddkärl (<i>Holcus lanatus</i>)	= 10 " = 4,250 " —
Tuffkärl (<i>Stipa caespitosa</i>)	= 10 " = 4,250 " —
Timotej (<i>Phleum pratense</i>)	= 15 " = 6,375 " —
Ängsvingel (<i>Festuca elatior</i>)	= 5 " = 2,125 " —
Skandsvingel (<i>A. arundinacea</i>)	= 5 " = 2,125 " —
Sibirisk elm (<i>Elymus sibiricus</i>)	= 10 " = 4,250 " —
Gul vial (<i>Lathyrus pratensis</i>)	= 5 " = 2,125 " —
Häckvicker (<i>Vicia sepium</i>)	= 5 " = 2,125 " —
Rödklöver (<i>Trifolium pratense</i>)	= 10 " = 4,250 " —
Älsikeklöver (<i>T. hybridum</i>)	= 5 " = 2,125 " —
Hvitklöver (<i>T. repens</i>)	= 5 " = 2,125 " —
Summa pr. hektar	= 90 tt = 38,250 kilogram

I den här intagna "generalkartan" finnes den frost-
förjande vitnossen utmärkt medelst gröön och odlings-
nossen medelst gul färg.

Ät den i skalan 1:4000 upprättade plankartan be-
tecknas mossmarken genom bruna streckar från grö-
n botten, som omgifvits med grå kantfärg omkring de
delar af mossen, hvilka ej skola odlas till åker, utan
användas till bete, hvarjämte angränsande åker blif-
vit utmärkt genom gul, odlingsmark genom grö-
n samt annan mark genom grå, fördrifven kantfärg. - Egofi-
guernas nummer (hvilka hänvisa till arealbeskrif-
ningen) hafva blifvit utsatte med svarta siffror, und-
er det att de röda siffrorna uttycka djupet till fast
botten, i meter, hvarvid likväl store djup än 2.5 meter
utvisas endast genom märket 2.5+. - Segdikenena hafva
ej blifvit i plankartan utsatte, enär det torde böia
lemnas jordegarens frihet att upptaga dem i den
riktning, som för hvarje figur kan synas honom
lämpligast, blott han iaktager att de böia förkom-
ma från i allmänhet 50 meters afstånd ifrån hvar-
andra och från afledningsdikenena. - Öfuge diken haf-
va blifvit i plankartan utsatte, de båda hufvudaf-
loppen litt. A. och B. (hvilka på skilda vägar föra vatt-
net från olika delar af mossfältet till stora Sjuncus
egor) genom dubbla blåa linier och öfuge diken
genom enkla, gröne eller finare blåa linier. - De af-
vägda dikenena hafva blifvit försedda med boksta-
ver enligt stora alfabetet samt med nummersiffror, utvisan-
de afvågningspunkternas (de i marken nedslagne
stälarnes) läge och nummer; och finnes motsvarande
litt. och Nr. utsatte dels vid profiltitningarne och dels
i kostnadsförslaget. - De ej afvägda (men i marken lik-
väl utstakade och jordbonade) afledningsdikenena be-
tecknas med bokstafven α , afskärningsdikenena med

och mindre afledningsdiken (d. v. s. lögdeknen, som måste afleda vatten från backdiken o. d.) med c, hvarmot backdikena ej blifvit försedda med letter. - De vid afvägningen utsatta fixpunkternas läge utvisas i plankartan medelst + och deras höjd och beskaffenhet utvisas vid profilutläggningarna. -

Längdprofilerna, hvilka i detalj redovisa för längdmätningens, jördbönningens och afvägningens resultat, hafva upprättats i skalan 1:4000 för längden och skalan 1:100 för höjden.

Adem utmärkes vatten genom blå och berg genom rödgul färg, dy- eller mossjord genom bruna stuekar på grov och mer eller mindre stenbunden sand eller grus genom blått eller glesare ställda röda fläckar på gul botten. - Markens yta betecknas genom öfversta linien, vattenytan genom den fina linien närmast öfvan och gammal dikebottnen genom den grofva linien närmast under den blå färgen, blifvande dikebottnen genom den grofva linien, under hvilken en grå skuggning blifvit anbringad och lutningen på särskilde ställen utskatt, der den ej uppgår till mer än 1.5:1000, samt afvägningarnes gemensamma jämförelseplan eller horisontal-linien genom den nedersta linien, under hvilken afvägningspunktens nummer blifvit utskatt.

Aflossningsdikenas blifvande djup, så väl under markens yta, som under de utsatta fixpunkterna, finnas i längdprofilerna angifvet genom siffror, uttyckande hela och hundra-delar meter, hvarjämte deras form och budd på olika ställen utvisas genom nödigt antal ~~på olika ställen utvisas genom nödigt antal tvärspro-~~

filen eller sektionsskizningar, uppmättade i skalan 1:100.
För att underlätta dikenas vidmakthållande på de ställen,
der man ej genast är i tillfälle att å angränsande fält
utgräva dikesjorden, bör denna synnerligast å lös jord
- ej uppläggas närmare än 1.5 mt. från dikeskanten,
hvarjämte de upplagde jordskångarne bör på nödigt
antal ställen genomgrävas, för att lämna öppningar
för ytvattnets aflopp till dikena. Kostnaderna för
dessa åtgärder äro medräknade i betingsskizsen öf-
rande dikningen, hwaremot dikesjordens spridning
medräknast i odlingskostnaden.

Slutligen meddelas att länsansökningen bör ställas
till Kongl. Majt., men inlemnas till Länsstyrelsen,
samt vara åtföljd icke allenast af de af mig uppf-
rättade ritningar och handlingar, utan äfven af ve-
derbörande kommunalstämnas yttrande angående
företagets lämplighet och nytta, hwaremot vid detta
företag inga sådana omständigheter förekomma,
att-enligt Kongl. Högörelsen den 31 dec. 1879- till-
stånd från det allmännas sida till dess utförande
erfordras.

Maricestad i april 1890.

Ludvig Rosen.

Vidimeras,

ex officio.

Ludvig Rosen.

Afskrift.

Arealuträkning.

Husnummer i hvarken.	Blefvande				Impediment		Husnummer i hvarken.	Blefvande				Impediment	
	Åker		Bekesmark		(gus skullar ad)			Åker		Bekesmark		(gus skullar ad)	
	h:ar	ar	h:ar	ar	h:ar	ar		h:ar	ar	h:ar	ar	h:ar	ar
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	7.	08					Öfverfäst	57.	31	—	68	1.	72
2.					—	22	27.			—	24		
3.	—	45					28.			—	06		
4.	4.	48					29.			—	28		
5.	—	76					30.	3.	29				
6.					—	10	31.					—	07
7.					—	06	32.					—	12
8.	—	30					33.					—	14
9.	3.	54					34.					—	02
10.	3.	85					35.	1.	56				
11.	3.	92					36.	2.	23				
12.	5.	81					37.	3.	95				
13.					—	19	38.	4.	—				
14.	6.	58					39.	5.	02				
15.	2.	40					40.					—	13
16.	3.	81					41.	4.	82				
17.					—	03	42.	3.	95				
18.					—	28	43.					—	01
19.	3.	83					44.					—	04
20.	3.	95					45.	3.	79				
21a	1.	90					46.					—	16
21b.			—	13			47.	3.	30				
22.	4.	20					48.					—	12
23.			—	19			49.	3.	22				
24.						84	50.					—	23
25.			—	36			51.	3.	71				
26.	—	45					52.			—	25		
Öfverfäst	57.	31	—	68	1.	72	Öfverfäst	100.	15	1.	51	2.	76

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
<i>Opferfand</i>	100. 15		1. 51		2. 76		<i>Opferfand</i>	144. 96		2. 60		4. 48	
53.	— 83						84.			— 41			
54.			— 15				85.	— 71					
55.	3. 29						86.	— 98					
56.					— 04		87.	— 71					
57.	3. 37						88.			— 18			
58.	2. 95						89.	— 45					
59.	3. —						90.	— 60					
60.	2. 55						91.			— 97			
61.			— 27				92.					1. 17	
62.					— 30		93.	— 50					
63.					— 07		94.					— 04	
64.	3. 57						95.	4. 01					
65.	3. 81						96.					— 02	
66.					— 02		97.					1. —	
67.	4. —						98.			1. 15			
68.					— 17		99.					1. 31	
69.	3. 37						100.	3. 51					
70.	2. 77						101.	4. 66					
71.			— 33				102.					— 50	
72.					— 53		103.	3. 32					
73.	— 18						104.					— 10	
74.	4. 73						105.					— 09	
75.			— 16				106.	3. 98					
76.			— 10				107.	2. 87					
77.					— 37		108.	3. —					
78.			— 08				109.	4. —					
79.					— 22		110.	— 38					
80.	1. 28						111.	— 39					
81.	— 27						112.	1. 11					
82.	2. 39						113.	— 58					
83.	2. 45						114.			— 14			
<i>Opferfand</i>	144. 96		2. 60		4. 48		<i>Opferfand</i>	180. 72		5. 45		8. 91	

1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
<i>Opesford</i>	180.72		5.45		8.91		<i>Opesford</i>	216.05		20.54		11.23	
115.					- 53		146.					- 02	
116.	- 83						147.	4.23					
117.			2.27				148.	2.81					
118.					1 10		149.					- 13	
119.			2.84				150.					- 02	
120.					- 18		151.	4.51					
121.			- 11				152.					- 20	
122.	4.40						153.					- 01	
123.	5.48						154.			4.32			
124.					- 12		155.					- 18	
125.					- 03		156.			- 65			
126.	3.05						157.					- 43	
127.	2.18						158.			- 20			
128.	1.26						159.	1.22					
129.					- 06		160.	4.03					
130.	1.16						161.	- 21					
131.	1.69						162.	- 04					
132.			2.52				163.	- 05					
133.			2.15				164.	- 30					
134.			- 60				165.	- 09					
135.					- 04		166.	4.84					
136.					- 10		167.	3.29					
137.			4.60				168.					- 14	
138.	3.98						169.					1.57	
139.	3.44						170.	- 72					
140.	2.58						171.	1.05					
141.	2.41						172.	3.06					
142.					- 10		173.					- 07	
143.	2.87						174.	3.57					
144.					- 01		175.					- 04	
145.					- 05		176.	3.66					
<i>Opesford</i>	216.05		20.54		11.23		<i>Opesford</i>	253.73		25.71		14.04	

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
<i>Öfverför</i>	253. 23		25. 71		14. 04		<i>Öfverför</i>	303. 32		27. 90		16. 35	
177.	3. 70						208.					- 23	
178.	4. 30						209.	2. 51					
179.						- 08	210.	1. 87					
180.	2. 46						<i>Summa</i>	307. 70		27. 90		16. 38	
181.	3. 70												
182.	3. 70												
183.	3. 64												
184.	2. 18												
185.	3. 01												
186.	1. 93												
187.			- 28										
188.			1. 41										
189.						- 58							
190.						- 13							
191.						- 49							
192.						- 05							
193.	2. 77												
194.	2. 04												
195.	3. 06												
196.						- 06							
197.	- 08												
198.						- 05							
199.	2. 30												
200.	2. 37												
201.						- 65							
202.	2. 66												
203.						- 05							
204.	3. 46												
205.						- 06							
206.						- 11							
207.	2. 23												
<i>Öfverför</i>	303. 32		27. 90		16. 35								

Maricstad i mars 1890.
Ludvig Rosén.
Vidimaras,
ex officio:
Ludvig Rosén

Afdikningen.

Kostnadsförslag.

Dagsverkspris 2,00 kronor.

Litter och nummer.	Sidelutning.	Afloppens storlek.						Afgår för gamla aflöpet.	Återstår att gräva m. m.	Jordart att gräva m. m.	Pris pr kub.-meter; öre.	Kostnad.					
		Längd.	Bottenbredd.	Medel-		Kubikmeter.	Kubikmeter.					kronor.	öre.	kronor.	öre.		
				djup.	bredd.											kronor.	öre.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.			
A.	Aflöppskanalen i rågången mot Kungsmärket m. ff. hemman.																
70-68	1:05	290	1.2	1.8	2.1	3.78	826.2	270.0	Mossjord	35	94.30						
68-65	"	310	1.2	2.0	2.2	4.40	524.0	840.0	Främstugstenögrus	40	336.-						
65-64	"	100	1.2	1.8	2.1	3.78		378.0	Mossjord	35	132.30						
64-59	"	395	1.2	1.7	2.0	3.40		1343.0	Främstugstenögrus	35	470.05						
59-56a	"	265	1.2	1.5	1.9	2.85		755.3	Främstugstenögrus	30	226.59						
56a-52	"	445	1.0	1.6	1.8	2.88		1281.6	Främstugstenögrus	35	448.56	1708.-					
52-50	"	160	1.0	1.5	1.7	2.55		408.0	Främstugstenögrus	"	142.80						
50-48	"	120	1.0	1.9	2.0	3.80		456.0	Främstugstenögrus	45	205.20						
48-46	"	150	1.0	1.8	1.9	3.42		513.0	Främstugstenögrus	40	205.20						
46-44	"	50	1.0	1.8	1.9	3.42 (-11.2)	159.8	Främstugstenögrus	Främstugstenögrus	"	63.92						
	"	(10)	1.0	0.8	1.4	1.12	11.2	Berg	Berg	500	56.-						
44-43	"	100	1.0	1.8	1.9	3.42	342.0	Mossjord (mörar)	Mossjord (mörar)	30	102.60						
43-41	1:1	135	0.6	2.0	2.6	5.20	806.0	Främstugstenögrus	Främstugstenögrus	35	443.30						
41-36	1:05	490	1.0	1.8	1.9	3.42	1675.8	Främstugstenögrus	Främstugstenögrus	30	502.74						
36-32	1:1	340	0.6	2.1	2.7	5.67	1927.8	Främstugstenögrus	Främstugstenögrus	50	963.90						
32-29	1:05	300	0.9	1.8	1.8	3.24	972.0	Främstugstenögrus	Främstugstenögrus	30	291.60						
29-27	1:1	170	0.6	1.8	2.4	4.32	734.4	Främstugstenögrus	Främstugstenögrus	45	330.48						
27-25	1:05	150	0.9	1.8	1.8	3.24	486.0	Främstugstenögrus	Främstugstenögrus	30	145.80						
25-19	"	455	"	1.8	1.8	3.24	1474.2	Främstugstenögrus	Främstugstenögrus	"	442.26						
19-14	"	322	"	1.7	1.8	3.06	985.3	Främstugstenögrus	Främstugstenögrus	"	295.59						
14-12	1:1	200	0.6	1.8	2.4	4.32	864.0	Främstugstenögrus	Främstugstenögrus	40	345.60	4536.99					
A.b	Samma aflöpp förlagdt inom Sjögerväs egor till gränsen mot Petången.																
12-3	1:05	795	0.6	1.6	1.4	2.24	1780.8	Mossjord (mörar)	Mossjord (mörar)	30	534.24						
3-2	"	140	"	1.3	1.3	1.69	236.6	Främstugstenögrus	Främstugstenögrus	25	59.15	593.39					
												Opferfries			6838.38		

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
										Oferfødt 6,838.38				
B. Afkøbet langs østua delen af mossen.														
6-8	1:05	200	0.9	1.3	1.6	2.08	416.0	Mossjørd	25	104				
8-10	"	200	"	1.7	1.8	3.06	612.0	D:	35	214.20				
10-15	"	500	"	1.8	1.8	3.24	1620.0	D:	30	486				
15-17	"	100	"	2.0	1.9	3.80	380.0	D:	35	133.				
17-22	"	500	"	1.6	1.7	2.72	1360.0	D:	30	408				
22-23	"	100	0.6	1.7	1.4	2.38	238.0	D:	"	71.40				
23-25	1:1	105	0.3	1.9	2.2	4.18	438.9	D: samt skub. grus	45	197.50				
25-30	1:05	405	0.6	2.0	1.6	3.20	1296.0	D:	35	453.60				
30-35	"	520	"	1.8	1.5	2.70	1404.0	D:	30	421.20	2,488.90			
										= 9,327.28				
Tillegges for sikring af fredskap, arbejds- selskabet m.m. omkring 10%										972.72				
										Summa - 10,300.-				
Afledningsdiken.														
A. a (I grænsen mod Syd og Krøseryd.)														
12-6	1:05	555	0.6	1.5	1.4	2.10	1165.5	Mossjørd	30	349.65				
6-4	1:1	95	0.3	1.6	1.9	3.04	288.8	D: skub. sand	35	101.08				
4-3	1:05	145	0.6	1.5	1.3	1.95	282.8	D:	30	84.84	5,335.57			
C. (I norda delen af odlingsmarken).														
1-3	1:05	200	0.6	1.3	1.2	1.36	312.0	Mossjørd	25	78.				
3-5	"	60	"	1.4	1.3	1.82	109.2	D:		27.30				
5-14	"	305	"	1.7	1.4	2.38	725.9	D:	30	217.77	3,23.07			
D.														
4-9	1:05	230	0.6	1.3	1.3	1.69	388.7	Mossjørd og skub. sand	30	116.61				
9-14	"	425	"	1.3	1.2	1.36	663.0	D: D:	25	163.75				
14-15	1:1	70	0.3	1.0	1.3	1.30	91.0	D: D:	30	27.30	309.66			
E.														
25-2	1:05	200	0.6	1.8	1.5	2.70	540.0	Mossjørd	30	162.				
2-7	"	380	"	1.6	1.4	2.24	851.2	D: og skub. sand	40	340.48				
7-9	"	180	"	1.4	1.3	1.82	327.6	D: D:	30	98.28	600.76			
F.														
28-3	1:05	300	0.6	1.3	1.3	1.69	507.0	Mossjørd	25	126.75				
4a-7	"	105	"	1.2	1.2	1.44	445.6	D: og skub. sand	30	133.68	260.43			
										Oferføies 2,029.49				

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
										Oferfødt 2029.49				
G.														
1-3	1:05	200	0.3	1.4	1.0	1.40		280.0	Mossjord; delvis skub ^{sand}	25	70.-			
3-5	"	105	"	1.2	0.9	1.08		113.4	D ^o J ^o	"	28.35	98.35		
H.														
6-5	1:1	52	"	1.3	1.6	2.08		108.2	Mossjord; delvis skub ^{sand}	25	27.05			
5-2	"	178	"	1.4	1.7	2.38		423.6	D ^o skub og grus	60	254.16			
2-1a	"	120	"	1.4	1.7	2.38		285.6	Mossjord o ^o skub. sand	40	114.24			
1a-5	1:1	160	0.3	1.6	1.9	3.04		486.4	D ^o J ^o	"	194.56			
5-8	1:05	289	0.6	1.5	1.4	2.10		606.9	D ^o	25	151.72	741.73		
I.														
7-3a	"	350	"	1.7	1.4	2.38		833.0	Mossjord	30	249.90			
3a-21	"	270	"	1.6	1.4	2.24		604.8	D ^o	"	181.44			
21-6	"	553	"	1.5	1.4	2.10		1161.3	D ^o	25	290.32	721.66		
K.														
5-29	"	485	"	1.6	1.4	2.24		1086.4	Mossjord	30			325.92	
L.														
0-4	"	247	"	1.2	1.2	1.44		353.7	Mossjord sand og skub ^{sand}	30			106.71	
M.														
1-2	"	100	"	1.3	1.3	1.69		169.0	Mossjord	25	42.25			
2-4	"	205	"	1.1	1.1	1.21		248.0	D ^o sand og skub ^{sand}	30	74.40	116.63		
N.														
1-35	"	380	"	1.7	1.4	2.38		904.4	Mossjord	30	271.33			
35-7	"	240	"	1.4	1.3	1.82		436.8	D ^o	25	109.20			
7-8	1:1	95	0.3	1.1	1.4	1.54		146.3	D ^o skub. sand	30	43.89	424.41		
O.														
35-39	"	220	"	1.2	1.5	1.80		396.0	Mossjord o ^o skub. sand	30	118.80			
39-41	"	100	"	1.0	1.3	1.30		130.0	D ^o	20	26.-			
41-44	"	115	"	1.1	1.4	1.54		177.1	D ^o J ^o	25	44.27			
44-46	1:05	105	0.6	1.1	1.2	1.32		138.6	D ^o	20	27.72	216.79		
P.														
8-5	"	350	"	1.7	1.5	2.55		892.5	Mossjord	30	267.75			
5-1	"	400	"	1.5	1.4	2.10		840.0	D ^o	25	210.-	477.73		
Q.														
1-2	"	100	"	1.2	1.2	1.44		144.0	Mossjord	25	36.-			
										Oferføies 36 - 5239.46				

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
										Ofterfoidt	36.	-	5,259.46		
2-5'	1:05	305	0.6	15	1.3	1.95			594.8	Mosyord	25	148.70			
5-6	"	100	"	14	1.3	1.82			182.0	D:	"	45.50			
6-8	"	133	"	12	1.2	1.44			191.5	Foehsknb.sand	30	57.45	287.65		
R.															
25-5'	"	430	"	16	1.4	2.24			1008.0	D: J:	30		302.40		
S.															
6a-5'	"	125	"	15	1.4	2.10			262.5	D:	25	65.62			
5-4	"	95	"	15	1.3	1.95			185.3	D:	"	46.33			
4-2	"	260	"	14	1.3	1.82			473.2	D: o' noget sand	"	118.30			
2-5'	"	225	0.3	11	1.4	1.54			346.5	D: o'sknb. sand	30	103.95	334.20		
a															
	1:05	4930	0.6	16	1.4	2.24			11043.2	Mosyord	30		3,312.96		
													=	9,496.67	
										Tillægges for slitning af redskab, arbejds-					
										betstør m.m. omkring 10%				943.33	
										Summa	-	10,440.-			
b															
	1:05	8320	0.5	14	1.2	1.68	-		1397.6	Mosyord	30	4193.28			
c															
	"	5230	0.3	12	0.9	1.08	-		5648.4	Mosyord	25	1,412.10			
										Bæddiken					
	1:1	7570	0.3	0.9	1.2	1.08	-		8175.6	Mosyord o'sknb.sand	30	2,452.68			
												=	8,058.06		
										Tillægges for slitning af redskab, arbejds-					
										betstør m.m. omkring 9%				741.97	8,800.-
										Summa	-	19,240.-			
Anm.															
										For udgifterne for husvudsloppen litt. A, B, og C					
										= 10,300 kr. (se ovenfor), afgår halften af kostnaden for					
										shackan nr. 70-52 i litt. A = 854 + 10% = 940 kr, som på-					
										fås den fortsatte hvidnosen, hvorfor har					
										udføres resten				9360.-	
										Tilsammen for odlingens afslutning =				28,600.-	

Ödlingsarbetet.

Kostnadsförslag.

1. Slåhackning, hofsättning (fortkning), bränning,
dikesjordens och askans spridning o. d. à 307,70
hektar à 80 kr. 24,616.-
2. Segdikens uppgrävande på 50 met.
afstånd ifrån hvarandra (deras bot-
kenbredd = 0,3 met.) = 1.05 sidolutning, 60000
met. längd, x 1,2 met. djup x 0,9 met. medelbredd =
64800 kub. met. mor. mossjord à 25 öv. 16200 - 40816.-
3. För arbetets ledning, slätning af
redskap egobroars anläggande m.m.
tillägges omkring 10% 4084.-

Summa Kronor 44,900.-

Mariestad i Mars 1890.
Ludvig Rosén.

Vidimeras,

ex officio:

Ludvig Rosén

Afskriften

Protokoll, fört vid sammankälden
med delegare i de s.k. Nordmossar-
ne i Velewa socken af Wilske hä-
rad och Skaraborgs län, angående
förläggning af nämde mossar.

Med anledning af utfärdade kallelser och kungörelse,
hade följande personer kommit tillstädes i Jögerås
Torsdagen den 17 Okt. 1889 kl. 3. e. m.,

nemligen:

För Jögerås: Förvaltaren E. Wastengren, enligt för-
kadd fullmakt af egaren;

" Örbysjö: Karl Jonsson;

" Petången: Anders Pettersson och Johan Persson,
den sistnämnde äfven förande talan för Josef
Persson enligt fullmakt;

" Kröseryd: Gustaf Johansson, Andreas Andersson
och Kajsa Götblad, den sistnämnda enka
efter Janne Johansson;

" Ryd: Thure Sundahl och aflidne Fredrik
Sundahls mäg Anders Pettersson i Petången;

" Kungsgafset: Petter Svensson genom sonen
Karl Pettersson, enligt fullmakt, samt

" Kungsmäcket: Swanke Sigd och Anders Johansson.

13.

De närvarande jordegarne samt ombuden för-
klarade enhälligt, att de fortfarande vidhölle en
emellan dem eller deras förklarade upprättad före-
ning, här bifogad under litt. A; dock att de uppfidag,
som enligt punkterna 8^e och 12^e i föreningen blefvit
lemnade till före egaren af Jögerås, A. Skenbäck,
nu anförtröddes af förvaltaren Wastengren, som

åtog sig att fullgöra dem på samma villkor, hvilka för Skenbäck varit gällande.

2§.

Egare af och ombudet för Kungsmärket och Sjögerås öfverenskommo dessutom att uppdika rägängen i hvitmossen vid gransen, emellan nämnde egendomar, på villkor som derom upprättad föreläggning, litt. B., omtalar; skotande minst fyrtio meter i närheten af Rösjörns dök lemnas öfver, så att vattnet från sjön ej må söka sig utlopp i detta rägängsdike.

3§.

Såväl det i 1° som i 2° § omtalade arbete skall verkställas i enlighet med en af Landtbruksingenjören L. Rosen upprättad plan; dock att om gränskanals dimensioner till följd häraf skulle blifva större än föreläggningen litt. A. omtalar - Sjögerås ensam vidkänner kostnaden för de ökade dimensionerna.

4§.

Den i 1§ omtalade gränskanalen skall vara fullbordad inom utgången af 1890 och det i 2§ omtalade rägängsdiket på tid, som af Kongl. Majt förskrifves, - allt vid påföljd att försummadt arbete verkställas genom laga på den försumliges bekostnad, till hvad pris, som kan bekingas.

Salunda föreläggning, bebyggas:

Enligt uppräggning

Ludvig Rosen,

statens landbruksingenjör.

Uppläst och rätt befunnit, intyga:

För Sjögerås egendom:

C. Håkengren,
förvaltare.

för Orbytorp:

Carl Jonsson

för Setängen:
Anders Pettersson
Johan Pettersson
Josef Herman Pettersson.

för Kungsgäpet:
Carl Pettersson

för Kungsmäcket:
Svante ^{Fr.} Hojd
Anders Johansson.

för Kroseryd:
Lars Gustaf Johansson
m. h.ä.f.

Andreas Andersson m. h.ä.f.
Kajsa Gottblad m. h.ä.f.

för Ryd:
Thure Sundahl m. h.ä.f.
Anders Pettersson.

Enär egaren af Stora Björum med underlydande hemman var hindrad att närvara vid sammankädet den 17 Okt., men nämde egendom äfven angränsar Sjögerås, hölls sammankäde emellan honom och ombudet för senare egendomen

Måndagen den 21 Okt. 1889 kl. 5 e. m.,
hvarvid följande öfverenskommelse träffades:

5§.

Egaren af Stora Björum medgifver att afloppet från Nordmossarne utmed och igenom hans egen mark nu och framdeles utan ersättning förstoras efter behof, men befrias ifrån att deltaga i de kostnader, som blifva med ett sådant arbete förknipade.

6§.

Som öfverenskommelse alltså blifvit träffad med alla de jordegare, hvilkas mark angränsar Sjögerås och ingen tvistefråga föreläge beträffande den tillhörande afdikningen af den nämde egendomens tillhöriga delen af de s. k. Nordmossarne, erfordras icke syn enligt lagen om dikning m. m. den 20

Juni 1879 för fågarnas utbedning.

Salunda församling, betygar:

Enligt uppdrag,
Ludvig Rosen.

Uppläst och rätt befunnet, intyga:

P. Jonsson.

Egare till Stora Bjurum

C. Kastingen

för egendomen Sjögerväs.

Förordning.

Sil. A.

Emellan underkennade delegare i Nordmossarne är följande öfverenskommelse träffad för deras fullständiga afdikning för odling.

1^e För erhållande af fullständigt affall genom Bjurums egor utbetalas till egaren deraf 450 kronor enligt med honom träffad öfverenskommelse.

Denna ersättning utlägges af samtliga delegare i mossarne utom af egaren af Sjögerväs.

2^e Här Bjurums rågång upph till Kungsmarkens rågångsknä mot Sjögerväs gräfves kanalen gemensamt till 1/3 af Sjögerväs egare och återstoden af öfrige delegare. - Sjögerväs tillsläpper mark utan ersättning.

3^e Här nämnde rågångsknä upph genom mossen till dess öfrige ända gräfves kanalen i rågången mellan Sjögerväs och öfrige delegare och betalas af hvardera parten till hälften medt för sin ega.

4^e Kanalen gräfves till 8 fots bredd i dagen, 3 fots bottenbredd och 6 fots djup, såvidt det kan uppnås. Skulle här uppgifna dimensioner framdeles befinnas otillräckliga, skall kanalen ökas till 10 fots bredd och betalas på ofvan angifna grunder, så

snart endera parken det yttre.

5^e Kanalen skall ständigt hållas öfren till hela dess längd, t. o. m. Bjurums egor och bekostas efter samma grunder som gräfningen.

6^e Skulle fast mark hindra kanalens framdrifvande i räkningen, skall den grävas på sidan, der tillräckligt djup kan nås.

7^e Ersättningen till egaren af St. Bjurum samt kostnaden för gräfning och underhåll af kanalen genom Sjögrens egor bekostas af dem, som dertill skola bidra, i förhållande till hvars och ens egande areal i mossen.

8^e Kanalens uppgräfning bör påbörjas, så snart sig göra låter, och bör vara färdig till 3 fots djup senast den 1 November 1886 samt till sina fulla dimensioner ett år derefter. Föreningen utser inom sig Herr Paton af Stenkäcke från Sjögrens att öfvervaka och leda arbetet, hvilket han åtager sig utan ersättning, — och ger han utaf Föreningens medlemmar uppbärda medel för kostnaderna och verkställa utbetalningarna. — Som biträde utses Anders Pettersson.

9^e Skulle föreningen nödgas reparera eller ombygga landsvägsbron vid Andersstokarne, skall detta bekostas af hela Föreningen efter samma grund som gräfningen genom Sjögrens egor.

10^e I händelse någon af delarna i mossen vägrar ingå i Föreningen, skall arbetet ändå verkställas.

11^e Tvister, som möjligen uppkomma emellan Föreningens medlemmar, afgöres på så sätt att hvar

dera franten utser en god man och dessa två kalla
 en hedje, hvarefter desse med enkel rörtpluralitet
 besluta, och skall desses beslut gälla såsom lag.
 12^e Att efter aukts fullbordan afsyna de samma
 utser Föreningen Herr Paton af Skenbäck och
 Anders Pettersson i Petängen. Kostnaderna förde-
 las sålunda, att Kungsmärket betalar för Rethio
 himland, Gapet för Rethio, Ryd för Rethio,
 Kroseryd för Rethio, Petängen för Rethio och Orby-
 torp för Rethio, tillsammans tvåhundra hufv. såvida
 hvars och ens andel belöper sig derhitt, eljest för
 verkliga arealen.

Salunda församling.

Klefsa, Petängen den 23 Juli 1885.

För Sjögrens egendom

För Kungsmärket.

A. Skenbäck

Svante Rjöd och Anders Johansson
 m. h. a. f.

För Kroseryd:

Janne Johansson. L. Gustaf Jonsson m. h. a. f.

Andreas Andersson gen. son.

För Petängen:

Anders Pettersson. Josef Herman Persson

N. J. Persson

För Orbytorp:

För Ryd

Carl Jonsson

Thue Sundahl. E. Sundahl.

Kungsgapet:

Petter Svensson

Bevittnas af:

C. J. Sundahl

A. J. Westering.

Afskrifternas likhet med originalhandlingarne
 intygar

Ludvig Rosen.

1319
92

Godkänd 18⁵ 11 92

Lärskildet Bevis

om verkställd afstyning å arbetet för afdikning och odling af mofsmarker, hörande till hemmanet Sjögernäs i Klefva socken, Vilske härad och Skaraborgs län. ✓

Planen af Hingf. Majt fastställd den 14 November 1890. ✓

Benijadt understöd från 1890 års odlingsfond att i form af län utgå med 25500 kronor. ✓

Kontrakt om arbetets utförande å Hingf. Majt och Trouaus vägnar utlagd den 23 Mars 1891. ✓

Euligt kontraktet fastställd termin för arbetets fullbordande den 1 September 1893. ✓

Beräknad kostnad enl. den fastställda arbetsplanen tillhörande kostnadsförslag kronor 29540. ✓

Verkliga kostnaden intill denna dag, enligt mig förenigade sammmandrag af räkenskaperna kronor 23490 med tillägg af minst 25%, som enl. egarens uppgift skall motsvara kostnaden för de arbete gårdens eget folk derpå medlagt, eller, i sin helhet kronor 29362.

Vid af undertecknad den 26 September verkställd beriktning af ofvanskrifva arbete har samma befunnits i hvad del rör afdikningen utförd i öfverensstämmelse med gillad arbetsplan och kan afdikningsarbetet sålunda till godkännande förordas.

Ansökan om arbetets godkännande göres hos Hingf. Väg och Vattenbyggnadsstyrelsen, här dermed fogas detta bevis, afseende till riktigheten bestyrkt utdrag af räkenskaper utvisande arbetets verkliga kostnad. Licköping den 21 Oktober 1892.

Gustaf Morsing

Karta — 0.50
Lösen — 1.50.
Summa kr 2.00.

Utt drag af räkenskaperna för Sjögrens Egendom

Nyodlings Konto

Dikungs Kostnader från 1/7 1889 till 1/7 1890	Kr	8450.31
" " " 1/7 1890 till 1/7 1891	Kr	9165.29
" " " 1/7 1891 till 1/7 1892	Kr	3374.40
Med. eget folk utfördt arbete minat 25%	Kr	5872
Arbetets till byn och ledning	Kr	2500
	Kronor.	29362

Sjögrens pr Kkefvadn 28 Okt 1892.
H. Lundberg

att detta utdrag af verensstämmor med
förelagda räkenskaper och kända förhållanden
intygas. Som afven

A. Sjöngqvist
Kämde man

A. Sjöngqvist
Landbrukare

Förslag å

dels det belopp, som i Kongl. Statskontoret må lyftas, då bevis förtes att arbetet för afdikenings och delvis odling af mossmark, tillhörande egendomen Ljögärås i Klefsa socken af Wilska härad och Skaraborgs län, blifvit börjadt, och dels det belopp, som bör innesättas till dess vattenaflednings- och dikeningsarbetet fullbordats och, efter vederbörlig afsynning, af Kongl. Wäg- och Vattenbyggnadsstyrelsen godkännts. -

Då i fråga varande arbete, enligt ett af landbruksingenjören Smedberg den 19 sista januari utfärdadt intyg, tillfälls bedrifvits med sådan hastighet, att dikenings redan blifvit utförd för en kostnad (enligt förslaget) af 15,750 kronor.

då säkerhet blifvit ställd för eventuel återbärning af det lån å 25,500 kronor, som blifvit beviljadt till detta företag, och

då medel, nu erfordras till arbetets omedelbara fortsättande och kraftiga bedrifvande, -
Sär jag, som ären 1889-90 uppgjort plan för företaget, härigenom på egendomsegarens begäran förslår:

1^a att ett belopp af Tjugotusen / 20,000 / kronor nu måtte få lyftas, men

2^a att hela det återstående beloppet, Fem tusen fem hundra / 5,500 / kronor, må innesättas till dess att vattenaflednings- och dikeningsarbetet blifvit vederbörligen afsynadt och godkännt. -

Stockholm den 28 febr. 1891.

Ludvig Rosen.

Öfruford ~~~~~ 10,828:49
 För slitting af verktyg, arbeta till synes man
 beräknade $\approx 10\%$ ~~~~~ 1071:51, 11,900:00 ✓
 Till sina dimensionerna till annat hälften upptagna:
 Lin A; A a och b för en beräknad kostnad
 af ~~~~~ 1375:00 ✓
 För slitting af verktyg $\approx 10\%$ ~~~~~ 125:00, 1500:00 ✓
 Likaledes för till sina dimensionerna för
 upptagna: de norr om Lin K. belagna
 diken b till en sträcka af 4000 meter
 för en beräknad kostnad af ~~~~~ 1800:00 ✓
 diken c ~~~~~ 2000 meter 500:00 ✓
 För slitting af verktyg m.m. $\approx 9\%$ ~~~~~ 50:00, 2350:00 ✓
 Summas Kostnad för. 15,750:00

Dessutom har öfverarbetet så bedrifvits, att de af
 afdikningsplanen intagna öster om diket Lin B
 norr om Lin C och öster om Lin D belagna fäl-
 ten flåskarto och sålunda kunna brukas an-
 dan detta år blir skörd.

Gjörens som aford
 W. E. Brändberg

Idelen 40-12

Förestående uppskattning af det utförda arbetet
 är i enlighet med det nådigt fastställda förlä-
 get. Stockholm den 23 Mars 1891.
 Fredrik Swartling.

År 1891 den 19 Januari inleddes sig an-
 derteknad Landbruksingeniör å egen-
 domen Ljögerns uti Klefsa socken af Wila-
 ske Härad och Skaraborgs län för en an-
 motan af Förvaltaren Huv. C. Kastingen
 förrätta besigtning å det arbete, som re-
 den blifvit utfördt å den del af Ljög-
 erns mressar, afren hvilken odlingsplan
 ären 1889-90 af Landbruksingeniör
 L. Persén upprättats, och för gifva en
 per grund af de overkostalde under-
 sökningarne afgifva nedanstående

Beräkning

Följande Kanalssträckor äro till sina dimensioner
 fullt upptagna, nämligen:

Län A	från Nr 70 fram till bickmala Län K för en beräknad, i det upprättade förslaget beräknad till	3,027:00 ✓
Län B	hela sträckan	2,788:90 ✓
" C	— " —	323:07 ✓
" D	— " —	309:66 ✓
" E	— " —	600:76 ✓
" F	till tre fjärdedelar	185:00 ✓
" G	hela sträckan	98:00 ✓
" H	— " —	741:73 ✓
" I	— " —	721:66 ✓
" K	— " —	325:92 ✓
" O	— " —	216:49 ✓

Bickmala α, men om Län K beläggas, en

sträcka af C: 2700 meter för en
 beräknad kostnad af 1790:00 ✓
 Öfverför — 10,823:49 ✓

Äre arbetsledare vid den afstikning och
odling af mossmarker, hörande till hem-
manet Jögerås i Klefsa socken af Wilske
härad och Skaraborgs län, hvar till Kongl.
Maj: i Väder beviljat mig ett länssunder-
stöd af 25,500 kronor, har jag antagit För-
valtaren C. Kaatengren.

Klenatorp den 31 Januari 1891.

H. Lundberg

Revisare,

Emil Sluiz. J. A. Lundberg

med dertill hörande plan-och profildröningar jemte de räkenskaper, hvilka jag skall föra öfver företaget, samt det eller de kontrakt om arbete öfvertagande från entreprenad till vissa delar eller i dess helhet, som möjligen afslutats, samt att till Kongl: Hög-och Hattenbyggnadsstyrelsen aflemna uppgift ä den person, åt hvilken företags utförande, i hvad det rör sig själva vattenafledningen, anförlas.

§ 4.

Att, efter utfäende utaf den del af länet, som enligt särskild bestämmelse får lyftas, på grund deraf att arbetet blifvit böjadt vid hvarje af de följande lyftningsliderna, innan ytterligare länemedel må utbeaktas hos Kongl: Statskontoret förete intyg af Kongl: Hög-och Hattenbyggnadsstyrelsen att, enligt hvad derstädes nöjaktigt styrkts, så mycket af arbetet blifvit utfördt, som skäligen kan anses motsvara hvad i förhållande till det beviljade läneunderstödet belöper i hvad af länet redan utbeaktats; och skall, så vida icke Kongl: Maj: med afseende ä särskilda förhållanden, försäkras skäligt annorlunda förordna, någon del af länet i Statskontoret inneslå, intill dess vattenaflednings-och afdikningsarbetet är afsynadt och godkänt.

§ 5.

Att vid afslutande af detta kontrakt till Kongl: Hög-och Hattenbyggnadsstyrelsen öfverlemnas, för att i dess arkiv förvaras, bestyrtet kopia af den gillade planen med dertill hörande plan-och profildröningar för arbetet och bestyrtet afskrifver af dertill hörande godkända betänkande och kostnadsförslag, ävensom att, derest någon afvikelse under arbetets utförande

med vederbörlig tillåtelse vidtagits, innan sista delen af läneunderstödet lyftes, till Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen aflemna fullständig beskrifning jemte ritning, utvisande huru arbetet i följd af denna afrikelse utförts.

§. 6.

Att godtgöra alla kostnader utan undantag, af hvad namn de vara må, som i följd af detta lån föranledas för Kongl. Statskontoret.

§. 7.

Att för fullgörandet af detta kontrakt äfvensom för lyftade statsmedlens återbäring, i fall mot kontraktet byttes, ställa sådan säkerhet, som af Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen godkännes, samt för läneunderstödet afgifva sådan skuldförbindelse och säkerhet för dess uppfyllande, som af Kongl. Statskontoret antagas.

Till yttermera visso äro häraf två lika lydande exemplar upprättade, som skedde i Hensbo den 19 Februari 1891.

H. Lundberg

Att H. Lundberg i begges vår närvaro egenhändigt undertecknadt förestående kontrakt, intyga

Elis. Axelberg
Bakhedon

J. Svensson
Rättare

Med stöd af Kongl. Brefvet den 14 November 1890 antager Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen, å Kongl. Majts och Kronans vägnar, detta kontrakt. Stockholm den 23 Mars 1891.

J. Svensson

H. Lundberg